

เข้าใจวิถี “เกษตรกรรมสีเขียว” ผ่านการท่องเที่ยวฟาร์มโชคชัย

ดร.โชค บูลกุล

กรรมการผู้จัดการ กลุ่มบริษัทฟาร์มโชคชัย

ผมเคยแสดงทัศนะเอาไว้ว่า ประเทศไทยมีจุดแข็งสองประการที่จะสามารถช่วยขับเคลื่อนรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน นั่นคือการที่เราเป็นประเทศเกษตรกรรมและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดผู้คนได้จากทั่วโลก เพราะทั้งสองสิ่งนี้คือต้นทุนและพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่ประชากรโลกกำลังเผชิญกับวิกฤตด้านอาหาร ทั้งจากผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ที่ลดลง และมีราคาสูงขึ้น สวนทางกับความต้องการของมนุษยชาติที่เป็นไปอย่างก้าวกระโดด การที่ประชากรโลกกำลังเพิ่มจำนวนขึ้น ในขณะที่ปริมาณอาหารที่สามารถผลิตได้กลับลดลง ทั้งจากสาเหตุอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ การขาดแคลนพื้นที่เพาะปลูกพืชอาหาร หรือทำการปศุสัตว์นั้น ทำให้โลกเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์อาหารอย่างรุนแรงในอนาคต

ประเทศไทยนับว่ามีแต้มต่อเหนือประเทศอื่นด้วยความได้เปรียบของสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูก หลายประเทศยกให้ประเทศไทยเป็นแหล่งเกษตรต้นน้ำที่สำคัญ เนื่องด้วยความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ ผนวกกับภูมิปัญญาและทักษะความสามารถของเกษตรกรไทยที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ แต่ด้วยปัญหาพื้นที่เพาะปลูกที่มีจำกัด การขยายพื้นที่ทางเศรษฐกิจและที่อยู่อาศัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น อีกทั้งบุคลากรในภาคการเกษตรที่ลดจำนวนลงอย่างน่าใจหาย ทำให้การพัฒนางานด้านการเกษตรของไทย จำเป็นต้องมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ให้ได้มากขึ้น รวมถึงต้องเร่งสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้สูงขึ้น

อย่างไรก็ตามกระแสดังกล่าวความต้องการของประชากรโลกมิได้หยุดอยู่เพียงการมีปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่มากพอต่อความต้องการบริโภคเท่านั้น แต่สิ่งที่ผู้คนโยเยหาและคาดหวัง คือการได้

บริโภคผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และมีความปลอดภัย

ดังนั้นทุกธุรกิจในการเกษตรจึงต้องเร่งปรับตัว และหันมาให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มากขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระแสสังคมปัจจุบันที่หลายคนบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า ธุรกิจจะสามารถพัฒนาและอยู่ได้อย่างยั่งยืนนั้น ต้องเป็นธุรกิจที่มี CSR หรือ Corporate Social Responsibility นั่นคือ ต้องเป็นธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อการกระทำ ดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักจริยธรรม การกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งในอนาคตผมเชื่อเหลือเกินว่าหลายประเทศอาจหยิบยกเอาประเด็นนี้มาเป็นข้อต่อรอง หรือข้อกีดกันทางการค้าระหว่างกัน

ผมคิดว่าฟาร์มโชคชัยสามารถผนวกเอาจุดแข็งของประเทศทั้งสองประการนี้ มาบูรณาการเป็นธุรกิจที่ตอบโจทย์ความต้องการของโลกในอนาคตได้อย่างเหมาะสม เราพัฒนาเพื่อแตกไลน์ธุรกิจจากธุรกิจในการเกษตร ด้วยประสบการณ์ และความรู้จริงอาศัยต่อยอดด้วยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ จึงทำให้เราสามารถสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีความพิเศษ และมีมูลค่าเพิ่ม สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้อย่างสมบูรณ์และลงตัว

เรายังคงยึดมั่นที่จะดำเนินธุรกิจในการเกษตรซึ่งถือได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของแหล่งอาหารที่หล่อเลี้ยงโลก เพราะถึงอย่างไรผมก็ยังเชื่อว่า “กองทัพต้องเดินด้วยท้อง” อาหารคือหัวใจสำคัญที่สุดต่อความอยู่รอดของทุกชีวิต แต่อาหารนั้นก็ต้องเป็นอาหารที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัยด้วยเช่นกัน ฟาร์มโชคชัยจึงมุ่งมั่นผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพและความสะอาดปลอดภัย คำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก กระทั่งเป็นที่ยอมรับจากสังคมว่าเป็น Brand Integrity หรือเป็นสินค้าแบรนด์ดีของสังคม นั่นคือทุกคนให้ความไว้วางใจเชื่อมั่นและเชื่อถือได้ในแบรนด์สินค้าของเรา

ส่วนธุรกิจท่องเที่ยวของฟาร์มโชคชัยนั้น ในอดีตอาจดูเหมือนเป็นเพียงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มุ่งนำเสนอเพียงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในธุรกิจฟาร์มโคนมแบบครบวงจร เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรฟาร์มโคนม และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงภายในฟาร์มปศุสัตว์ แต่ในปัจจุบันธุรกิจท่องเที่ยวของฟาร์มโชคชัยได้เติบโตขึ้นตามกาลเวลาและภูมิปัญญาของผู้คน ด้วยประสบการณ์ที่สั่งสม การรู้จัก รู้จริง และเข้าใจในต้นทุนและศักยภาพของตัวเอง ทำให้เราพัฒนาและขยายธุรกิจไปบนความแตกต่างตามกำลังความสามารถ ไม่ใช่ความใหญ่โต

Agro-Eco-Knowledge & CSR Tour คือ อัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวฟาร์มโชคชัยในปัจจุบัน นอกเหนือจากการนำเสนอกิจกรรมที่เกิดขึ้นในธุรกิจฟาร์มโคนมแบบครบวงจรแล้ว เราได้พัฒนาสอทดแทรกและนำเสนอสาระ กิจกรรม ในแง่มุมของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลักการคิด หลักการทำงาน หลักการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการทำการเกษตร

แบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยตอบโจทย์ความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้มุ่งหวังเพียงเพื่อจุดประกายให้นักท่องเที่ยวได้เกิดแรงบันดาลใจ และหันมาให้ความสนใจกับเรื่องราวต่างๆ รอบตัว

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การที่เราได้ลงมือปฏิบัติตามแนวทางการทำงานที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ อย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ทุกตารางนิ้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกเหนือจากการใช้พื้นที่เพื่อการทำปศุสัตว์ เรายังได้ใช้พื้นที่เพื่อปลูกพืชอาหารต่าง ๆ เช่น ข้าว ผลไม้ พืชผักต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการชุดบ่อเลี้ยงปลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลผลิตมาเป็นสวัสดิการให้แก่พนักงาน และนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีประสบการณ์ร่วมได้

การนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ของธุรกิจผ่านการท่องเที่ยว แสดงถึงการเอาใจใส่ดูแลและตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานที่เป็นสากล เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่ผู้บริโภคจะได้รับ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์นม อีเอ็ม!..มิลค์ กระทั่งได้รับการขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอน (carbon footprint) การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ การประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจหรือ Eco - Efficiency ในธุรกิจท่องเที่ยวและที่พัก โดยความร่วมมือกับคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้ นั่นเป็นเพราะเราต้องการพัฒนาธุรกิจให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นในทุกมิติ มิใช่แค่เพียงในแง่ของผลประโยชน์การอย่างเดียวเท่านั้น

การร้อยเรียงประสบการณ์ และเรื่องราวเพื่อนำมาเสนอ หรือถ่ายทอดให้กับนักท่องเที่ยวนั้น เจตนา ก็เพื่อการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และจรรโลงสังคมให้น่าอยู่ หล่อเลี้ยงจินตนาการและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนในสังคม ให้หันกลับมาให้ความสำคัญกับวิถีแห่งการกสิกรรมอันเป็นรากเหง้าและจุดแข็งของประเทศ ส่งต่อจิตวิญญาณของความเป็นเกษตรกรโดยสายเลือดให้แก่เด็กรุ่นใหม่ ให้พวกเขาเหล่านั้นหันกลับมาสนใจในวิชาชีพเกษตรกรรม รวมถึงการเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์งานบริการให้เป็นที่น่าประทับใจ สัมกับการเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ลือชื่อ

ในอนาคต การเปิดเสรีทางการค้า และการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้การแข่งขันทวีความเข้มข้นขึ้นในทุก ๆ ด้าน รวมถึงในด้านการบริการและการท่องเที่ยว ถึงแม้ประเทศไทยจะยังคง

ได้เปรียบอีกหลาย ๆ ประเทศในภูมิภาค อันเนื่องจากการมีทรัพยากรต่าง ๆ เป็นทุนเดิม ผสมกับอภิยาศัยโมดรีในความเป็นคนไทย แต่ธุรกิจก็ต้องมีการเตรียมพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอยู่เสมอ

ผมจึงอยากฝากถึงผู้ประกอบการทั้งหลายว่า การดำเนินกิจการในอนาคต ในท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงนั้น อย่ามุ่งหวังแต่เพียงผลประโยชน์ หรือผลกำไรที่จะเกิดขึ้นกับตนเองแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะผู้บริโภคเขามีสิทธิ์ที่จะเลือกบริโภค ดังนั้นจึงควรพยายามปรับเปลี่ยน หรือหาช่องทางที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับสินค้าและบริการของตนให้ได้สูงสุด เพราะผมเชื่อว่า สินค้าหรือบริการใดที่มีคุณค่าต่อสังคมส่วนรวมได้มากที่สุดเท่านั้น ถึงจะยืนหยัดอยู่ได้อย่างสง่างามไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดก็ตาม